

Ny udenlandsk Literatur.

Goldfeld: Deutschlands Zoll- und Handelspolitik. Ein Beitrag zur Kritik des Bismarck'schen Schreibens vom 15. Decbr. 1878. Leipzig, 1879. Köszling. (41 S.)

Som det var at vente har Bismarcks Told- og Skatteprogram af 15. Decbr. f. A. fremkaldt en hel Brochureliteratur i Tyskland. Et af de betydeligste af de udkomne Smaaskrifter er vel Dr. Ludv. Bambergers, til hvilket vi en anden Gang kunne knytte nogle Bemærkninger. Idag nævne vi det ovenanførte lille Skrift, der af Forf. er blevet os tilsendt til Anmeldelse. Forf. kritiserer i meget stærke Udtryk den Bismarck'ske Ide at gjøre (paa et Par Undtagelser nær) alle Indførselsartikler toldpligtige. Han viser de økonomiske Følger af et Forsøg paa at gennemføre Principet om «den almindelige, lige Toldpligt». Og han mener, at i finansiell Henseende vilde Bismarck slet ikke opnaa Noget ved sit Projekt. Denne sidste Formening og et Par andre ere maaske ikke ganske holdbare; men det livfulde lille Skrift indeholder mange træffende Bemærkninger, og viser paa en i det Hele korrekt Maade, hvorledes Gjennemførelsen af det Bismarck'ske Program vilde ødelægge Handel og Industri og den hele Nationalvelstand, og hvorledes den — *last not least* — i social Henseende vilde have de fordærveligste Følger ved at ruinere Middelstanden og styrte den egenlige Arbejderstand ned i den dybeste Elendighed, ved, kort sagt, end yderligere at forøge de sociale Afstande og Modsætninger.

A. P.
